

Samtaleguide

Det personlige studievalg

Guiden er oprindelig udviklet af Engineer the Future og videreudviklet af Det Tekniske Fakultet, SDU i samarbejde med Fremtidsfabrik.

William Demant Fonden og Fabrikant Mads Clausens Fond har støttet udviklingen af guiden.

DET PERSONLIGE STUDIEVALG

Denne samtaleguide åbner for en god snak om dine forventninger til studie- og karrierevalg. Den kan bruges som en hjælp til at afklare dine styrker og se nærmere på de drømme og forventninger, der spiller ind på dit studievalg. Måske får du også øje på nogle blinde punkter og ubevidste faktorer som fx traditioner, køn og vaner, der spiller ind i dine overvejelser.

Guiden giver ikke konkrete anvisninger eller anbefalinger af specifikke studieretninger, men den giver dig mulighed for at blive mere bevidst om, hvad der er med til at forme dig, og hvad der kan påvirke dig og dine valg. På den måde kan guiden være med til at sikre, at de valg du tager om din fremtid er dine egne.

Samtaleguiden er designet, så den kan fungere som et udgangspunkt for en samtale mellem dig og din mor/far eller en anden, som kender dig rigtig godt. Guiden kan anvendes fra start til slut, men du er naturligvis også velkommen til at tage den i etaper eller at udvælge de dele, som giver bedst mening for lige netop dig.

God fornøjelse!

HVAD PÅVIRKER DIT STUDIEVALG?

Som indledning til jeres samtale vil vi foreslå, at I reflekterer lidt over jeres holdninger til, hvad der påvirker det studie- og karrierevalg, du står overfor. Begynd derfor samtalen med at lege lidt med dette puslespil. I skal begge lægge de otte brikker på modsatte side i rækkefølge efter hvad I mener der har størst betydning for dit studievalg.

Klip brikkerne ud og lav hver jeres rækkefølge. Husk, I må ikke kunne se hinandens svar imens.

Efter I begge har lagt puslespillet:

- Præsenter jeres rækkefølge for hinanden
- Hvordan har I hver især prioriteret faktorerne og hvorfor?
- Kan I finde årsager til forskelle og ligheder?

Dine personlige interesser:
hvad du synes er spændende?

Køn: fx kønsfordelingen i
bestemte fagområder eller
bestemte forventninger
pga. dit køn

Dine faglige styrker: fx de
fagområder eller arbejdsme-
toder, du er særligt god til

Etnisk/religiøst/kulturelt
tilhørsforhold: dine traditio-
ner, kultur og værdier

Dine forældres uddannelses-
baggrund og forventninger til
dig

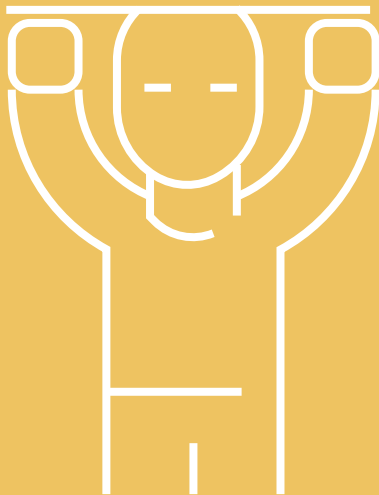
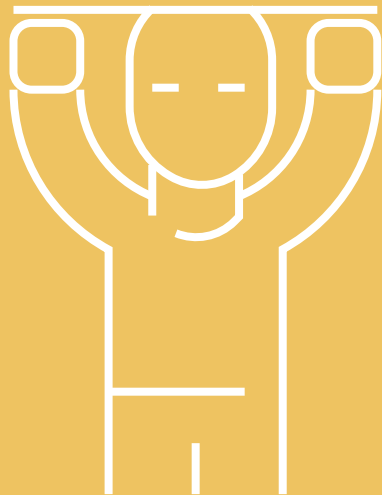
Geografi: hvor bor du, hvor
ligger uddannelsesstedet
og hvor bor venner og
familie

Dine forventninger til
karrieremuligheder, status
og løn

Rollemodeller: fx forskelli-
ge faggrupper fremstilling
i medierne eller rollemodel-
ler, du ser op til

Udfyld selv

Udfyld selv

Dine personlige interesser:
hvad du synes er spændende?

Køn: fx kønsfordelingen i
bestemte fagområder eller
bestemte forventninger
pga. dit køn

Dine faglige styrker: fx de
fagområder eller arbejdsme-
toder, du er særligt god til

Etnisk/religiøst/kulturelt
tilhørsforhold: dine traditio-
ner, kultur og værdier

Dine forældres uddannelses-
baggrund og forventninger til
dig

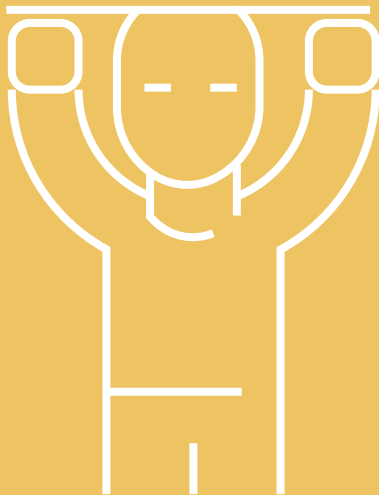
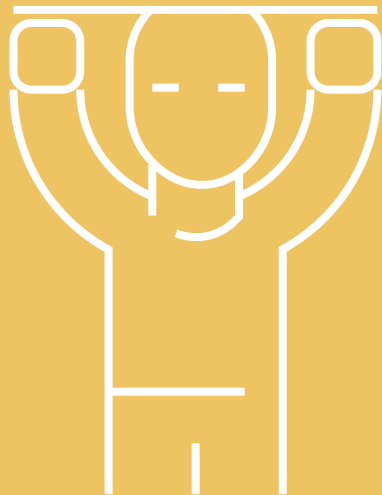
Geografi: hvor bor du, hvor
ligger uddannelsesstedet
og hvor bor venner og
familie

Dine forventninger til
karrieremuligheder, status
og løn

Rollemodeller: fx forskelli-
ge faggrupper fremstilling
i medierne eller rollemodel-
ler, du ser op til

Udfyld selv

Udfyld selv

FØR SAMTALEN

Guiden viser vej gennem en samtale om dine styrker og drømme og hjælper også med at undersøge, hvordan fx forventninger og traditioner kan spille en rolle for dine studie- og karrierevalg.

Vær derfor også opmærksom på de rammer, som samtalen foregår under. Find et sted, hvor du synes der er rart at være. Hvis du taler med én, der kender dig rigtig godt, ender I nok med at have samtalen dér, hvor I plejer at vende løst og fast: ved spisebordet, i sofaen, på dit værelse...

I kan med fordel skabe en ramme for denne her samtale, som er lidt anderledes, end I plejer. En samtale kan fint foregå hjemme i stuen, men den kan også med fordel foregå...

- På en café
- Under en gåtur
- I bilen mens I kører
- Mens I laver mad sammen

Gennem samtalen er det dig og dit studievalg, der er omdrejningspunktet. Derfor vil de fleste spørgsmål være stilet direkte til dig. Det er meningen, at din samtalepartner løbende byder ind med spørgsmål, kommentarer og observationer.

1. AT GØRE EN FORSKEL

Nogle oplever, at de gerne vil lave noget, som har betydning for andre. Det kan føles godt, at éns arbejde gør en forskel. Hvordan er det for dig?

Hvilke personers arbejde beundrer du?

- Hvem har du set op til gennem livet?
- Hvad er det ved disse forbilleder, som gør, at du beundrer dem?
- På hvilke måder ligner du selv dine forbilleder?

For hvem eller hvordan kunne du godt tænke dig at gøre en forskel?

- Fx hjælpe mennesker med sociale problemer, finde praktiske løsninger eller forske inden for et emne, bidrage til nye sundhedsløsninger, medvirke til en grønnere planet eller bidrage til mindre ulighed i samfundet.

Hvis du skulle vælge efter at gøre en forskel, hvilke uddannelser eller fagområder tror du så vil give dig bedst mulighed for dette? Hvorfor?

2. ENGAGEMENT

Mange oplever, at tiden flyver afsted, når de er engagerede. Så er vi fulde af energi, og glæder os over at gøre det, vi gør – også når det er svært.

Prøv at nævne eksempler på situationer, hvor du er engageret, både i skolen og i fritiden. Hvorfor er du engageret netop der?

- Hvilke interesser har du holdt fast i - og hvorfor?
- Hvilke fag og timer engagerede dig mest i skolen? Holdt du af dem, fordi du kunne lide undervisningsformen, dine kammerater, læreren, fagets indhold eller andet?
- Har du oplevet nogle fag som “drengefag” eller “pigefag”? Hvordan kom det til udtryk? Påvirker det dit engagement?

Hvilke personlige styrker synes du, at du har? Og hvordan kommer de til udtryk?

Bed din samtalepartner om at beskrive, hvornår de oplever, at du er særligt engageret.

Kan du nævne eksempler på nogle fag, arbejdsområder eller emner, som du kan se dig selv engageret i?

3. RELATIONER

Støtte og gode relationer er meget vigtigt for vores trivsel, men ikke alle har brug for den samme form for relationer og grader af nærhed.

Hvordan har du det med samarbejde?

- Tænk på nogle eksempler på grupper, som du har været en del af, hvor I har haft et godt samarbejde. Hvad har gjort disse samarbejder gode? Hvad har kendetegnet gruppen? Hvordan har sammensætningen fx været mht. alder, nationalitet, køn, interesser osv.
- Beskriv nogle sociale grupper, som du selv er en del af (fx venner, sport, familie, arbejde, skole osv.). Hvad kendetegner disse forskellige grupper, og hvad er styrker og svagheder ved dem?
- Kan du godt kan lide at se mange andre mennesker hver dag? Arbejder du bedst sammen med andre, eller foretrækker du at fordybe dig i enrum?

3. RELATIONER

Hvilke forskellige undervisningsformer (fx forelæsninger, klasseundervisning, projektsamarbejde, selvstudier) og studiemiljø drømmer du om at finde på dit fremtidige uddannelsessted?

- Hvor vigtigt er det sociale miljø på dit kommende studie? Og hvad vil du betegne som et godt studiemiljø for dig både fagligt og socialt?
- Hvad vil du foretrække karakteriserer de relationer og samarbejder, du kommer til at have i dit studie- og arbejdsliv?

Hvis du skulle vælge en uddannelse og karrierevej med udgangspunkt i relationer og det sociale, hvilke uddannelsesmuligheder kunne så være relevante?

4. POSITIVE FØLELSER

Positive følelser påvirker vores hjernes funktion, så vi bliver klogere og lærer bedre. Derfor er det vigtigt, at du kan lide det, du laver.

Du har masser af erfaring med læring og uddannelse allerede: Hvad gør dig glad i skolen og i dit arbejde?

- Synes du generelt, at du har mulighed for at gøre, hvad du brænder for og kan udfolde dine interesser og talenter? Kan du komme med konkrete eksempler?
- Er der situationer, hvor du lægger lidt mere bånd på dig selv? Kan du komme med et eksempel? Hvad kan det kan skyldes? fx din personlighed, vaner, opdragelse, køn, traditioner eller noget helt andet?

4. POSITIVE FØLELSER

Hvilke ting har gjort dig glad – helt fra din barndom og frem til i dag?

- Hvad gjorde dig glad, da du var 10 år yngre og 5 år yngre, i sidste uge?
- Var der nogle ting, som du havde lyst til som barn, men som du ikke kunne eller som du har opgivet? Hvad forhindrede dig i at gøre disse ting?
- Er der nogle ting, som du skal være særligt opmærksom på i forbindelse med valg af studie, for at du kan være glad og positiv?

AT LYKKES OG KOMME I MÅL

Hvad er dine drømme og dine mål, og hvordan lykkes du med at nå dem?

Har du allerede nu nogle mål for din fremtid, uddannelse eller job? Fx tjene mange penge, blive fagligt skarp inden for et felt, have en lederstilling, lave noget fagligt spændende eller have megen fritid.

Hvilke elementer forestiller du dig skal være til stede i dit liv for at du trives og udfolder dig?

- Fx familie, uddannelse/arbejde, fritidsinteresser, venner, ambitioner, udfordringer, frihed, økonomisk tryghed, en bæredygtig livsstil eller andet?
- Hvordan forestiller du dig, at balancen skal være mellem de vigtigste elementer?
- Kender du nogen eksempler på folk, der balancerer fx arbejdsliv, familie og fritid på en måde, som du gerne vil forsøge at efterleve eller undgå? Hvad kendetegner disse eksempler?

AT LYKKES OG KOMME I MÅL

Hvordan når du i mål?

- Trives du i miljøer præget af konkurrence og med fokus på præstationer? Hvor har du mødt den type miljøer? -fx i dine fritidsinteresser, din skolegang eller i din opvækst.
- Trives du i miljøer præget af stabilitet og forudsigelighed? Og hvor har du mødt den type miljøer? -fx i dine fritidsinteresser, din skolegang eller i din opvækst.
- Har du prøvet at sætte dig et mål, som du trods nederlag og modstand har kæmpet for at nå og er lykkedes med? Hvad motiverede dig til dette?
- Har du tænkt over hvad det kan have af betydning for din fremtid i relation til arbejdsliv, familieliv og fritidsliv?

Bed din samtalepartner beskrive, hvornår de har set dig kæmpe særligt for noget? Og hvordan nåede du dit mål?

Hvad kan dette have af betydning for din fremtid i relation til uddannelse og arbejdsliv, familieliv og fritidsliv?

EFTER SAMTALEN

Nu har I sammen været omkring fem vinkler på uddannelse og karriere, som vi ved er vigtige for, at mennesker føler sig godt tilpas.

Hvis studievalget står lysende klart og virker helt rigtigt – så tillykke. Langt det fleste af os skal lige teste idéer og tanker lidt mere af, før vi sætter fingeren på den uddannelse, det så skal være.

Derfor kan det vær en god idé at slutte samtalen med nogle af spørgsmålene på næste side.

EFTER SAMTALEN

Med de tanker samtalen har sat i gang, hvad er så næste skridt?

- Er der kommet nogle nye indsigter ud af samtalen?
- Er du blevet bekræftet i nogle af dine overvejelser?
- Er der nogle punkter, hvor I mangler viden?
- Er der nogle fagområder eller uddannelser, I skal undersøge nærmere?
- Er der nogle rollemodeller i omgangskredsen, I skal have en snak med?

Det kan være en god idé at afslutte samtalen med:

- At lave en aftale om, hvad de næste skridt er.
- At beslutte, hvornår I sætter jer ned igen og tager en ny samtale om studievalg.

FÅ MERE VIDEN OM UDDANNELSESVALGET HER

Kom tættere på studievalget:

- [Uddannelsesguiden.dk](#) Her kan man læse om alle uddannelser
- [UddannelsesZOOM.dk](#) Her kan man sammenligne jobbranche, løn, iværksætteri, ledighed, gennemførelstid og frafald for forskellige uddannelser
- [Studievalg.dk](#) Få kvalificeret vejledning på studievalgscentrene eller via eVejledningen

Kom tættere på SDU's uddannelser

- [SDU uddannelsesguide](#) giver dig overblik over de uddannelser, der passer til dine interesser
- [Mød SDU](#) Mød os online, og hør om dine muligheder på SDU
- [SDU Studievejledning](#) Er du i tvivl om, hvad du vil læse? Skal du have styr på, hvordan du søger ind? Kontakt os, og book en samtale.

Kom tættere på SDU's Ingeniøruddannelser

- **Studerende for en dag** Mød vores studerende, få en snak om uddannelsen, spørg løs, og hør om livet som ingeniørstuderende
- **Studievejlederen** Vejleder om alle faglige og praktiske forhold i forbindelse med din ingeniøruddannelse
- **SDU's Ingeniøruddannelser** Læs om alle vores forskellige ingeniøruddannelser
- **Tilmeld dig nyhedsbrevet** Bliv opdateret med nyheder om studievalg og informationer om vores aktiviteter.

Find alle links på sdu.dk/samtalesalon

Følg os på Facebook

Følg os på Instagram

